

حیات وحش بافق

پژوهش و نگارش: **عالیه نقیب**، **دکتر بافقی** (مهرگان)

کارشناسان علمی:

دکتر اصغر عبدلی

دکتر یزدان کیوانی

دکتر کامران کمالی

مهندس علیرضا نادری

مهندس پرویز بختیاری

سرشناسه : نقیب‌الذاکرین بافقی، عالیه، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور : حیات وحش بافق / پژوهش و نگارش عالیه نقیب‌الذاکرین بافقی (مهرگان)؛
کارشناسان علمی اصغر عبدلی ... (و دیگران).
مشخصات نشر : تهران : انتشارات ایران‌شناسی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری : ۳۵۲ ص.؛ مصور (رنگی)، نقشه.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۱۴۱-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۵۰.
یادداشت : نمایه.
موضوع : حیات وحش -- ایران -- بافق
موضوع : Wildlife -- Iran -- Bafqi*
موضوع : مناطق حفاظت‌شده -- ایران -- بافق
موضوع : Protected areas -- Iran -- Bafqi
شناسه افزوده : عبدلی، اصغر، ۱۳۲۷ -
رده بندی کنگره : QL۸۴/۵
رده بندی دیویی : ۶۳۹/۹۰۹۵۵۹۲۳۲
شماره کتابشناسی ملی : ۶۲۰۹۹۸۹

شماره انتشار ۲۱۳

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۱-۴۱-۲
ISBN 978-600-8351-41-2

ایران‌شناسی
IRANSHENASI PUBLISHING

Wildlife of BAFQ

حیات وحش بافق

ناشر: انتشارات ایران‌شناسی
تحقیق، پژوهش و نگارش: عالیه نقیب‌الذاکرین بافقی (مهرگان)
مدیر پروژه، صفحه‌آرایی: امیرحسین بختیاری
مدیر هنری: منیژه احمدی طهرانی
طراحی جلد: سید مصطفی فخری بافقی
انفورماتیک: حسین نوری
کار توگرافی نقشه‌ها: امیرحسین بختیاری، رضا منصوری
ویراستار ادبی: بنفشه دادفر
عکس روی جلد: کاراکال / ریزرز حیدری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: صنوبر
قیمت: ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۹
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر اعم از چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه، الکترونیکی و ... برای شرکت سنگ آهن مرکزی ایران و انتشارات ایران‌شناسی محفوظ و قابل پیگرد قانونی است.

تهران-خیابان طالقانی، خیابان بهار شمالی، کوچه طبّا، پلاک ۶، واحد ۱ کدپستی ۱۵۶۳۶۵۵۷۱۱
تلفن: ۷۷۵۳۹۸۵۹ - ۷۷۵۳۱۸۲۵
فکس: ۷۷۶۳۸۶۸۷

www.iran-shenasi.com

info@iran-shenasi.com

دیباچه

ستایش پروردگاری را سزااست که آسمان را جولانگاه پرندگان قرار داد و طبیعت بکر و زیبا را با آفرینش جانداران زیبا، حیات بخشید. حیات وحش بافق، زیستگاه گونه‌های نادر جانوری است. جاندارانی که در طبیعت کویری بافق روزگار می‌گذرانند. تنوع گونه‌های جانوری شهرستان، منحصر به فرد و قابل توجه است. حضور پستاندارانی مانند یوزپلنگ آسیایی، پلنگ ایرانی، گربه پالاس، کاراکال و... اهمیت بسیار دارد. جغد طلایی پرنده‌ای است فقط در چند شهر حاشیه خلیج فارس و بافق دیده می‌شود. جز پستانداران و پرندگان رنگ، خزندگان ارزشمندی نیز در حیات وحش بافق زندگی می‌کنند. تاکنون منطقه حفاظت شده کوه بافق و منطقه شکار ممنوع آریز، به دلیل صعب‌العبور بودن راه‌ها و دوری مردم، آسیب ندیده‌اند، ولی با آغاز دستیابی انسان به محیط زیست بکر و زیبا، احتمال به خطر افتادن حیات وحش وجود دارد. از بین رفتن زیستگاه‌ها، تغییرات اقلیمی، افزایش جمعیت، افزایش شکار و تجارت سیاه حیات وحش، از جمله دلایل نابودی طبیعت است. هر کدام از ما می‌توانیم نقشی را در جلوگیری از روند شتابناک نابودی حیات وحش داشته باشیم و خود را از خطر نابودی پاس‌داری کنیم.

از سال‌های گذشته، برخی از گونه‌های حیات وحش بافق در معرض تهدید قرار گرفته‌اند. فعالان محیط زیستی می‌توانند با تهیه عوفه ساخت آبشخور و... در مناطق حیات وحش به کمک احیاء زیستگاه‌های جانوران بیایند. در فصل زمستان، نبود غذا بیشتر از سرما، حیوانات را تهدید می‌کند. غذارسانی به حیوانات وحشی، دید با آگاهی کامل و زیر نظر متخصصان حوزه حیات وحش انجام شود. در زمستان زمین کمر برف سنگینی زمین را می‌پوشاند، گونه‌هایی همانند آهو، قوچ و میش برای پیدا کردن غذای خود به اطراف روستاها و زمین‌های کشاورزی می‌روند، بیشتر آن‌ها یا به دست شکارچیان می‌افتند یا قربانی جاده‌ها می‌شوند و دیگر به طبیعت باز نمی‌گردند.

در این کتاب، از خصوصیات گونه‌های مختلف جانوری شسته شده در شهرستان بافق، سخن به میان آمده است. ویژگی مهم کتاب حیات وحش بافق، بیان نام علمی جانداران و زیستگاه آن‌ها در شهرستان است. امیدواریم با شناخت بیشتر آفریده‌های زیبای خداوند و آگاهی از لزوم وجود آن‌ها در حیات وحش، بیش از پیش در راه حفظ و نگهداری محیط زیست شهر و کشورمان بکوشیم.

حوض فلاح مبارکه

مدیر عامل شرکت سنگ آهن مرکزی ایران - بافق

تیر ۱۳۹۹

فهرست

۱۷..... Introduction مقدمه

- ۱۸..... آشنایی با شهرستان بافق
 ۲۱..... منطقه حفاظت شده کوه بافق
 ۲۶..... منطقه شکار ممنوع آریز

۲۳..... Mammals پستانداران

- ۳۸..... Erinaceomorpha خارشتیان
 ۴۰..... Erinaceidae خارشته‌ها
 ۴۲..... Chiroptera خفاش‌ها
 ۴۴..... Rhinolophidae خفاش‌های نعل‌اسبی
 ۴۷..... Vespertilionidae خفاش‌های شامگاهی
 ۵۰..... Canidae سگ‌سانان
 ۵۲..... Felidae گربه‌سانان
 ۵۹..... Hyaenidae کفتارها
 ۶۸..... Mustelidae راسوه‌ها
 ۷۰..... Perissodactyla فردسمان
 ۷۲..... Equidae اسب‌والاغ
 ۷۴..... Artiodactyla زوج‌سمان
 ۷۶..... Bovidae گاوسانان
 ۷۸..... Rodentia جوندگان
 ۸۴..... Dipodidae دوپاها
 ۸۸..... Cricetidae کیسه‌دهان‌ها و ول‌ها
 ۹۱..... Muridae موش‌ها
 ۹۴..... Gliridae سنجابک‌ها
 ۱۰۰..... Hystricidae تشی‌ها
 ۱۰۴..... Lagomorpha خرگوش‌ها
 ۱۰۶..... Ochotonidae پایکاها
 ۱۰۸..... Leporidae خرگوش‌ها

۱۱۱..... Birds پرندگان

- ۱۱۶..... Phalacrocoracidae باکلان‌ها
 ۱۱۸..... Ardeidae حواصیل‌ها
 ۱۲۳..... Phoenicopteridae فلامینگوها
 ۱۲۵..... Anatidae مرغابی‌ها
 ۱۲۹..... Accipitridae قوشتیان
 ۱۴۳..... Falconidae شاهین‌ها
 ۱۴۸..... Phasianidae قرقاول‌ها
 ۱۵۲..... Rallidae یلوه‌ها

۱۵۵	Otididae	میش مرغ ها
۱۵۷	Recurvirostridae	اُوست ها
۱۵۹	Burhimidae	چاخ لقا ها
۱۶۱	Glareolidae	گلاریول ها
۱۶۳	Charadriidae	سلیم ها
۱۶۷	Scolopacidae	آبچیلک ها
۱۷۲	Pteroclididae	باقرقره بیان
۱۷۵	Columbidae	کبوتر ها
۱۸۱	Psittacidae	طوطیان
۱۸۳	Cuculidae	کوکوها
۱۸۵	Strigidae	سارنگ ها
۱۹۱	Caprimulgidae	شبگرد ها
۱۹۳	Apodidae	بال سوز ها
۱۹۵	Alcedinidae	ماهی خور ها
۱۹۷	Meropidae	منبو وار ها
۱۹۹	Ceraciidae	سبز ویا ها
۲۰۱	Upidae	هدهدها
۲۰۳	Picidae	دارکوب ها
۲۰۵	Alcedinidae	چکاوک ها
۲۱۰	Alcedinidae	چلچله ها
۲۱۳	Motacillidae	دم جنبانک ها
۲۱۷	Pycnonotidae	بلبل خرما ها
۲۱۹	Laniidae	سنگ چشم ها
۲۲۵	Prunellidae	صعوه ها
۲۲۷	Muscicapidae	مگس گیر ها
۲۳۱	Turdidae	توکاها
۲۴۱	Timaliidae	لیکوها
۲۴۲	Scotocercidae	سسک های جنبان
۲۴۸	Tree Warblers	سسک های درختی
۲۵۰	Phylloscopidae	سسک های برگی
۲۵۲	Sylviidae	سسک های بیشه
۲۵۴	Sittidae	کمرکلی ها
۲۵۶	Emberizidae	زرد پره ها
۲۵۹	Fringillidae	سهره ها
۲۶۷	Passeridae	گنجشک ها
۲۷۰	Sturnidae	سارها
۲۷۳	Oriolidae	پری شاهرخ ها
۲۷۵	Corvidae	کلاغ ها

۲۸۸	Sauria	مارمولک‌ها
۲۹۰	Agamidae	آگاماها
۲۹۶	Gekkonidae	گکوها
۲۹۹	Lacertidae	لاسرتاها
۳۰۴	Scincidae	اسکینک‌ها
۳۰۷	Sphaerodactylidae	اسفروداکتیلیدها
۳۰۹	Varanidae	بزمجه‌ها
۳۱۲	Erinaceomorpha	مارها
۳۱۴	Colubridae	کلوبریده‌ها
۳۲۲	Lamprophiidae	لامپروفیده‌ها
۳۲۴	Viperidae	افعی‌ها
۳۲۸	Testudines	لاک‌پشت‌ها
۳۳۰	Testudinidae	لاک‌پشت‌های زمین‌زی
۳۳۲	Anura (Salientia)	دوزیستان بدنه‌م
۳۳۴	Bufo	وزغ‌ها

ماهی‌ها Fishes and Crustacean ۳۳۷

۳۳۸	ماصین
۳۳۸	سخت‌پوشان

پیوست‌ها Appendix ۳۴۳

۳۴۴	پیوست ۱- نام فارسی و محلی گونه
۳۴۷	پیوست ۲- نام علمی گونه‌ها
۳۵۰	پیوست ۳- منابع و مآخذ
۳۵۱	پیوست ۴- نام عکاسان